

hij verkeert daarbij in een diepe dwaling. Wat in de natuur doorgaans leelijk genoemd wordt, kan in de kunst worden tot een groote schoonheid. Neem b.v. Millet's figuren van arme veldarbeiders, zwoegende onder hun harde en vermoeiend werk. Maar zie eens, met welk een meesterschap de diepe stille berusting in hun lotsbedeeling en in de hun opgelegde taak is weergegeven, en hoe daardoor die figuren worden tot een magnifiek zinnebeeld van de gansche menschheid!

Wat in de natuur als leelijk wordt aangezien, bezit dikwerf meer karakter dan wat als mooi wordt bestempeld. In de kunst nu bestaat al het schoone uitsluitend in datgene wat karakter bezit. Zodoende gebeurt het meermalen dat een levend wezen, hetwelk uit 't oogpunt van de natuur leelijk genoemd moet worden, door zijn karakteristiekheid juist in de kunst des te schooner is. Is de kunstenaar er in geslaagd zekere waarheid, welke dan ook, vol uitdrukking weer te geven, dan is zijn werk schoon en kan het onmogelijk veroordeeld worden. Want in de kunst is slechts leelijk wat karakterloos is, d.w.z. wat geen enkele uitwendige of inwendige waarheid vertolkt. In de kunst is leelijk al datgene, wat valsch is en gekunsteld, al datgene wat den schijn aanneemt van mooi te zijn, met opzet een bedriegelijke schoonheid en bevalligheid wil ten toon spreiden, m.a.w. al datgene wat onoprecht is en liegt. Indien dan ook een kunstenaar de natuur zoekt te verfraaijen, dan kan hij niet anders dan iets leelijks voortbrengen, omdat hij dan oneerlijk is.

De kunstenaar kan dus volgens Rodin niet beter doen dan zich aansluiten bij de natuur en deze als zijn leermeester erkennen. Buiten haar om scheppen en improviseeren zijn volgens hem zinlooze woorden. Waar het op aankomt is niet in eigen vet gaar te koken en zijn ongebreidelde phantasie te volgen, maar om al wat men om zich heen waarneemt te begrijpen. Het genie kan slechts tot stand brengen wat het begrijpt, d.w.z. waarin het doordringt niet slechts met het oog maar met zijn intelligentie. Hij heeft slechts om zich heen te grijpen; aan stof ontbreekt het niet in zijn omgeving en de verscheidenheid van bewegingen b.v. is er onbegrensd. Wij zijn omringd door een zee van schoonheid, maar wij verzuimen daaruit te putten. Aan de school, die terugkeert tot de natuur, zonder zich gebonden te achten aan academische voorschriften, zal het waarlijk niet ontbreken aan vruchtbare verscheidenheid van materiaal en gegevens.

De natuur was voor Rodin steeds de onbetwistbare meesteres, een oneindigheid van volmaaktheid in zich bevattend. Hij bewonderde haar en vond haar zóó volkomen dat, naar hij zeide, indien God hem vragen zou wat hij er in veranderd wilde hebben, hij zou antwoorden met den wensch alles zóó te laten als het was. Het was volgens hem dan ook dwaasheid te meenen, dat men de natuur zou kunnen verbeteren, en